

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง บทบาทที่คาดหวังและที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา ในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครตามการรับรู้ของตนเอง สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา
ตามการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา
ตามการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษา ที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา กับครูโสตทัศนศึกษา
ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยศึกษาหนังสือ บทความ เอกสาร งานวิจัย และสอบถามข้อมูลจากผู้มี
ความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษา รวมทั้งข้อมูลจากสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
รวบรวมมาเป็นแนวทางในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูโสตทัศนศึกษา หมายถึง บุคคลที่ได้รับ
มอบหมายให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบในกิจกรรมเกี่ยวกับงานด้านโสตทัศนศึกษา หรือเทคโนโลยี

การศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2536 จำนวน 369 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ครูโสตทัศนศึกษา ซึ่งมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีถึงปริญญาโท ในสาขาโสตทัศนศึกษา หรือเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 55 คน
2. ครูโสตทัศนศึกษา ซึ่งมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ถึงปริญญาโท ในสาขาอื่นที่ไม่ใช่โสตทัศนศึกษา หรือเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 314 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นโดยศึกษาจากหนังสือ บทความ เอกสาร งานวิจัย และรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทครูโสตทัศนศึกษา

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบรายการตรวจสอบ (Check List) และเติมคำในที่ว่างถามเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนแรก เป็นแบบลำดับชั้นการจัดค่า (Rating scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบ 5 ระดับ ตามมาตราส่วน ลิเคิร์ต (Likert scale) สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

ในตอนท้ายของบทบาทแต่ละด้านจะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

(Open-end) สำหรับให้ผู้ตอบระบุกิจกรรมอื่น ๆ ของครูโสตทัศนศึกษา และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นประชากร จำนวนทั้งสิ้น 369 ฉบับ ได้รับคืนทั้งสิ้น 278 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75.34 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 274 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 74.25 ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา 53 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.39 และแบบสอบถามของครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา 221 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 70.38

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางและความเรียง
2. เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษานำมาตรวจให้คะแนน โดยกำหนดค่าคะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติ ควรปฏิบัติมากที่สุด	5	คะแนน
ปฏิบัติ ควรปฏิบัติมาก	4	คะแนน
ปฏิบัติ ควรปฏิบัติปานกลาง	3	คะแนน
ปฏิบัติ ควรปฏิบัติน้อย	2	คะแนน
ปฏิบัติ ควรปฏิบัติน้อยที่สุด	1	คะแนน

แล้วนำค่าคะแนนที่ได้มาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริง และการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา กับครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t-test)

ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางและความเรียง

4. ข้อมูลแบบปลายเปิด (Open-end) เกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติมนำเสนอในรูปความเรียงตามลำดับความถี่

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสำรวจสถานภาพของครูโสตทัศนศึกษาพบว่า

1.1 ครูโสตทัศนศึกษา จำนวน 274 ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 74.09 อายุระหว่าง 36-40 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 39.43 วุฒិการศึกษาล้วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.15 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโสตทัศนศึกษาอยู่ระหว่าง 3-5 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 31.39 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษาจากการเข้ารับการฝึกอบรม/ ประชุม/ สัมมนา คิดเป็นร้อยละ 63.87 มีงานสอนอยู่ระหว่าง 17-20 ชั่วโมงเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 44.53 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโสตทัศนศึกษาอยู่ระหว่าง 1-4 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 32.12 มีความคาดหวังว่าควรจะได้รับมอบหมายให้มีชั่วโมงสอนอยู่ระหว่าง 9-12 ชั่วโมงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.08 ส่วนใหญ่คาดหวังว่าควรมีชั่วโมงปฏิบัติงานโสตทัศนศึกษาอยู่ระหว่าง 9-12 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 33.95

1.2 ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา จำนวน 53 คน ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 67.92 อายุระหว่าง 36-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.51 วุฒิการศึกษาล้วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 92.45 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโสตทัศนศึกษาอยู่ระหว่าง 3-5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.74 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษาจากการศึกษาในสถาบันการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีงานสอนอยู่ระหว่าง 17-20 ชั่วโมง เป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 43.40 ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโสตทัศนศึกษาอยู่ระหว่าง 5-8 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 28.30 มี

ความคาดหวังว่าควรจะได้รับมอบหมายให้มีชั่วโมงสอนอยู่ระหว่าง 5-8 ชั่วโมง เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 37.74 ส่วนมากคาดหวังว่าควรมีชั่วโมงปฏิบัติงาน โสตทัศนศึกษาอยู่ระหว่าง 13-16 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 28.30

1.3 ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา จำนวน 221 คน ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 75.57 อายุระหว่าง 36-40 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.92 วุฒิกการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 89.60 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโสตทัศนศึกษาอยู่ระหว่าง 0-2 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.58 ส่วนใหญ่ได้รับความรู้และประสบการณ์ด้านโสตทัศนศึกษาจากการเข้ารับการฝึกอบรม/ประชุม/สัมมนา คิดเป็นร้อยละ 66.06 มีชั่วโมงสอนอยู่ระหว่าง 17-20 ชั่วโมง เป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 44.80 ส่วนมากปฏิบัติงานโสตทัศนศึกษาอยู่ระหว่าง 1-4 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 36.65 มีความคาดหวังว่าควรจะได้รับมอบหมายให้มีชั่วโมงสอนอยู่ระหว่าง 9-12 ชั่วโมงเป็นส่วนมาก คิดเป็นร้อยละ 45.70 ส่วนใหญ่คาดหวังว่าควรมีชั่วโมงปฏิบัติงานโสตทัศนศึกษาอยู่ระหว่าง 9-12 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 37.55

2. การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา ตามการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษา (N = 274) ด้านการบริการและให้คำปรึกษา การผลิต การเลือกและการใช้ การออกแบบและพัฒนา การบริหาร และการวิจัย

2.1 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา ตามการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษา ด้านการบริการและให้คำปรึกษา การผลิต การเลือกและการใช้ การออกแบบและพัฒนา การบริหาร และการวิจัย จำแนกตามด้าน ผลสรุปดังนี้คือ ครูโสตทัศนศึกษา รับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกด้าน กล่าวคือ ครูโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากกว่าที่รับรู้ว่าคุณเองได้ปฏิบัติจริงทุกด้าน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า ครูโสตทัศนศึกษามีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทด้านการบริหาร การเลือกและการใช้ การบริการและให้คำปรึกษา การผลิต การออกแบบและพัฒนาอยู่ในระดับมาก ($X = 3.93, 3.74, 3.70, 3.59$ และ 3.52 ตามลำดับ) และบทบาทด้านการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.42$) ส่วนบทบาทที่เป็น

จริงพบว่า ครูโสตทัศนศึกษารับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงในด้านการบริหาร การเลือกและการใช้ การออกแบบและพัฒนา การวิจัย การผลิต การบริการและให้คำปรึกษา อยู่ในระดับน้อย ($X = 0.97, 0.85, 0.82, 0.78, 0.71$ และ 0.67 ตามลำดับ)

2.2 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา ตามการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษา ด้านการบริการและให้คำปรึกษา การผลิตและการวิจัย จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ผลสรุปดังนี้

1) ด้านการบริการและให้คำปรึกษา ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของครูโสตทัศนศึกษา ในด้านการบริการและให้คำปรึกษา แตกต่างจากความคาดหวังที่ครูโสตทัศนศึกษาเองคาดหวังไว้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางแสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 2.21$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.70$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการให้คำปรึกษา ด้านการเก็บรักษาสื่อการสอน ($X = 4.09$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการจัดป้ายนิเทศ ($X = 3.18$)

2) ด้านการผลิต ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของครูโสตทัศนศึกษา ในด้านการผลิตแตกต่างจากความคาดหวังที่ครูโสตทัศนศึกษาเองคาดหวังไว้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตาราง แสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 1.86$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการจัดทำรายการกระจายเสียงภายในโรงเรียน ($X = 3.80$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการผลิตสื่อการสอนประเภทวัสดุกราฟิก ($X = 2.21$)

3) ด้านการเลือกและการใช้ ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของครูโสตทัศนศึกษา ในด้านการเลือกและการใช้ แตกต่างจากความคาดหวังที่ครูโสตทัศนศึกษาเองคาดหวังไว้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตาราง แสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 2.26$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมาก

ที่สุดในการจัดสถานที่และอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอน ($X = 3.85$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการตรวจสอบคุณภาพของสื่อการสอนให้พร้อมที่จะนำไปใช้ ($X = 2.60$)

4) การออกแบบและพัฒนา ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของครูโสตทัศนศึกษาในด้านการออกแบบและพัฒนา แตกต่างจากความคาดหวังที่ครูโสตทัศนศึกษาเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางแสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 2.02$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการสร้างสื่อต้นแบบ ($X = 3.73$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการกำหนดวัตถุประสงค์ ของการเรียนการสอน/ การฝึกอบรม ($X = 2.10$) และกำหนดสื่อการเรียนการสอน/ สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม ($X = 2.10$)

5) การบริหาร ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของครูโสตทัศนศึกษาในด้านการบริหาร แตกต่างจากความคาดหวังที่ครูโสตทัศนศึกษาเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตาราง แสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 2.34$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการประสานกับผู้บริหารและครูผู้สอนเพื่อวางแผนจัดซื้อสื่อการสอน ($X = 4.00$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุด ในการประสานงานกับผู้บริหารและครูผู้สอนเพื่อวางแผนจัดซื้อสื่อการสอน ($X = 2.45$)

6) การวิจัย ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของครูโสตทัศนศึกษา ในด้านการวิจัยแตกต่างจากความคาดหวังที่ครูโสตทัศนศึกษาเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตาราง แสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 1.77$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการศึกษาผลงาน

วิจัยด้าน โสวัตทัศนศึกษา ($X = 3.60$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการศึกษาผลงาน
วิจัยด้าน โสวัตทัศนศึกษา ($X = 1.98$)

3. การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูโสวัตทัศนศึกษา
ด้านการบริการและให้คำปรึกษา การผลิต การเลือกและการใช้ การออกแบบและพัฒนา
การบริหาร และการวิจัย ตามการรับรู้ของครูโสวัตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสวัตทัศน-
ศึกษา ($N = 53$) และครูโสวัตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสวัตทัศนศึกษา ($N =$
221) จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t -test)

3.1 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครู-
โสวัตทัศนศึกษา ตามการรับรู้ของครูโสวัตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสวัตทัศนศึกษา
จำแนกรายข้อโดยการทดสอบค่าที (t -test) ผลสรุปได้ดังนี้

1) ด้านการบริการและให้คำปรึกษา ครูโสวัตทัศนศึกษาที่สำเร็จการ
ศึกษาสาขาโสวัตทัศนศึกษา รับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของตน ในด้านการบริการและให้คำปรึกษา
แตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จาก
ค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางแสดงว่า ครูโสวัตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสวัตทัศน-
ศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 2.27$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง (3.76) เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ พบว่า ครูโสวัตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสวัตทัศนศึกษามีความคาดหวัง
มากที่สุดในการให้คำปรึกษาด้านการใช้สื่อการสอน ($X = 4.11$) รองลงมาคือ การให้คำ
ปรึกษาด้านการผลิตสื่อการสอน ($X = 4.09$) และการให้คำปรึกษาด้านการเก็บรักษาสื่อ
การสอน ($X = 4.09$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการจัดป้ายนิเทศ ($X = 3.13$)

2) ด้านการผลิต ครูโสวัตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขา
โสวัตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของตนเองในด้านการผลิตแตกต่างจากความคาดหวัง
ที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ใน
ตาราง แสดงว่า ครูโสวัตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสวัตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริง

($X = 2.03$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู-
 โสิตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการผลิตเทป
 วิดีทัศน์ เพื่อการศึกษา ($X = 3.92$) รองลงมาคือ การผลิตสไลด์ประกอบการเรียนการ
 สอน ($X = 3.89$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการผลิตสื่อการสอนประเภทวัสดุ
 กราฟิก ($X = 2.38$)

3) ด้านการเลือกและการใช้ ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
 สาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของตนเองในด้านการเลือกและการใช้แตกต่างจาก
 ความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนัก
 การรับรู้ในตารางแสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้
 ปฏิบัติจริง ($X = 2.31$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.78$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
 พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการ
 กำหนดเกณฑ์การเลือกสื่อการสอน ($X = 3.92$) การจัดสถานที่และอำนวยความสะดวก
 ให้เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอน ($X = 3.92$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการ
 ตรวจสอบคุณภาพของสื่อการสอนให้พร้อมที่จะนำไปใช้ ($X = 2.62$)

4) ด้านการออกแบบและพัฒนา ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษา
 สาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของตนเองในด้านการออกแบบและการพัฒนาแตกต่าง
 จากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ย
 ในตาราง แสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา รับรู้ว่าได้ปฏิบัติ
 จริง ($X = 2.20$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
 พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการ
 สร้างสื่อต้นแบบ ($X = 3.89$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการสร้างสื่อต้นแบบ
 ($X = 2.26$)

5) ด้านการบริหาร ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขา
 โสตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของตนเองในด้านการบริหารแตกต่างจากความคาดหวัง
 ที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ใน

ตารางแสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา ระบุว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 2.38$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการประสานงานกับผู้บริหารและครูผู้สอนเพื่อวางแผนจัดซื้อสื่อการสอน ($X = 4.19$) และระบุว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการจัดทำโครงการและดำเนินงานด้านโสตทัศนศึกษา ($X = 2.45$) และการประสานงานกับผู้บริหารและครูผู้สอนเพื่อวางแผนจัดซื้อสื่อการสอน ($X = 2.45$)

6) ด้านการวิจัย ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา ระบุว่า การปฏิบัติจริงของตนเอง ในด้านการวิจัยแตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางแสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา ระบุว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 1.95$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการศึกษาด้านงานวิจัยด้านโสตทัศนศึกษา ($X = 3.64$) และระบุว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการศึกษาด้านงานวิจัยด้านโสตทัศนศึกษา ($X = 2.13$)

3.2 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา ตามการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา จำแนกรายข้อโดยการทดสอบค่าที (t-test)

1) ด้านการบริการและให้คำปรึกษา ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา ระบุว่า การปฏิบัติจริงของตนเอง ในด้านการบริการและให้คำปรึกษาแตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางแสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา ระบุว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 2.20$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการให้คำปรึกษาด้านการเก็บรักษาสื่อการสอน (X

= 4.09) รองลงมา คือ การให้คำปรึกษาด้านการใช้สื่อการสอน ($X = 4.04$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการจัดป้ายนิเทศ ($X = 3.20$) รองลงมาคือ การให้คำปรึกษาด้านการเก็บรักษาสื่อการสอน ($X = 2.88$)

2) ด้านการผลิต ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา รับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของตนเองในด้านการผลิตแตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางแสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 1.82$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการจัดทำรายการกระจายเสียงในโรงเรียน ($X = 3.81$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการผลิตสื่อการสอนประเภทวัสดุกราฟิก ($X = 2.17$)

3) ด้านการเลือกและการใช้ ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของตนเองในด้านการเลือกและการใช้แตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางแสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 2.25$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.73$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการจัดสถานที่และอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับการใช้สื่อการสอน ($X = 3.84$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการตรวจสอบคุณภาพของสื่อการสอนให้พร้อมที่จะนำไปใช้ ($X = 2.60$)

4) ด้านการออกแบบและพัฒนา ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าการปฏิบัติจริงของตนเองในด้านการออกแบบและการพัฒนาแตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางแสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขา

ไสตทศนศึกษาพบว่า ได้ปฏิบัติจริง ($X = 1.98$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูไสตทศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาไสตทศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการสร้างสื่อต้นแบบ ($X = 3.69$) และรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการกำหนดสื่อการเรียนการสอน/ สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม ($X = 2.08$)

5) ด้านการบริหาร ครูไสตทศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาไสตทศนศึกษาพบว่า การปฏิบัติจริงของตนเองในด้านการบริหาร แตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางแสดงว่า ครูไสตทศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาไสตทศนศึกษา รับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริง ($X = 2.34$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูไสตทศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาไสตทศนศึกษา มีความคาดหวังและรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการประสานงานกับผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อวางแผนการจัดซื้อสื่อการสอน ($X = 3.96$ และ 2.46 ตามลำดับ)

6) ด้านการวิจัย ครูไสตทศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาไสตทศนศึกษาพบว่า การปฏิบัติจริงของตนเองในด้านการวิจัย แตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ทุกบทบาท จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางแสดงว่า ครูไสตทศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาไสตทศนศึกษาพบว่า ได้ปฏิบัติจริง ($X = 1.72$) น้อยกว่าที่ตนเองคาดหวัง ($X = 3.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูไสตทศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาไสตทศนศึกษา มีความคาดหวังและรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการศึกษาผลงานวิจัยด้านไสตทศนศึกษา ($X = 3.58$ และ 1.95 ตามลำดับ)

4. การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูไสตทศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาไสตทศนศึกษา กับครูไสตทศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาไสตทศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงในด้านการบริการและให้คำปรึกษา การผลิต การเลือกและการใช้ การออกแบบและพัฒนา การบริหาร และการวิจัย

4.1 การเปรียบเทียบการรับรู้ของครู ไลตทัศน์ศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา กับครู ไลตทัศน์ศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา เกี่ยวกับบทบาท ที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริง จำแนกตามด้าน ผลสรุปดังนี้คือ

1) ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครู ไลตทัศน์ศึกษาทั้งสองกลุ่มเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังทุกด้าน จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตาราง กล่าวได้ว่า ครู ไลตทัศน์ศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา มีความคาดหวังสูงกว่าครู ไลตทัศน์ศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา

2) ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครู ไลตทัศน์ศึกษาทั้งสองกลุ่มเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงทุกด้าน จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตาราง กล่าวได้ว่า ครู ไลตทัศน์ศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา ได้รับปฏิบัติจริงสูงกว่าครู ไลตทัศน์ศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา

4.2 การเปรียบเทียบการรับรู้ของครู ไลตทัศน์ศึกษาที่สำเร็จการศึกษา สาขา ไลตทัศน์ศึกษา กับครู ไลตทัศน์ศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังจำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ผลสรุปดังนี้

1) ด้านการบริการและให้คำปรึกษา ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครู ไลตทัศน์ศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา กับครู ไลตทัศน์ศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในด้านการบริการและให้คำปรึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครู ไลตทัศน์ศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา มีความคาดหวังมากกว่าครู ไลตทัศน์ศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา คาดหวังอยู่ 8 บทบาท คือ การผลิตสิ่งพิมพ์ การผลิตบทเรียนสำเร็จรูป การผลิตชุดการเรียน ชุดการสอน การจัดป้ายนิเทศ การให้คำปรึกษาด้านการเก็บรักษาสื่อการสอน การให้คำปรึกษาด้านการออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน การจัดให้มีการเยี่ยมชมแหล่งผลิต และใช้สื่อการสอน และการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอน จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตาราง กล่าวได้ว่า ครู ไลตทัศน์ศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขา ไลตทัศน์ศึกษา มีความ

คาดหวัง ($X = 3.74$) ในบทบาทด้านการบริการและให้คำปรึกษามากกว่าที่ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาคาดหวัง ($X = 3.69$)

2) ด้านการผลิต ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครู

โสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา และครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในด้านการผลิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาคาดหวังอยู่ 3 บทบาท คือ การจัดทำรายการกระจายเสียงภายในโรงเรียน การผลิตบทเรียนโปรแกรม และการผลิตเทปบันทึกเสียงประกอบบทเรียน จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตาราง กล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวัง ($X = 3.66$) ในบทบาทด้านการผลิตมากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาคาดหวัง ($X = 3.58$)

3. ด้านการเลือกและการใช้ ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้

ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา และครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในด้านการเลือกและการใช้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาคาดหวังอยู่ 2 บทบาท คือ การจัดสำเนาและฝึกใช้สื่อการสอนแก่ครู และการติดตามผลการใช้สื่อการสอนของครู จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตาราง กล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวัง ($X = 3.76$) ในบทบาทด้านการเลือกและการใช้มากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาคาดหวัง ($X = 3.73$)

4) ด้านการออกแบบและพัฒนา ไม่พบความแตกต่างระหว่างการ

รับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา และครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในด้านการออกแบบและพัฒนา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาคาดหวังอยู่ 3

บทบาท คือ สสำรวจปัญหาการจัดการเรียนการสอน การวิเคราะห์ผู้เรียน/ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม กำหนดลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติและแบ่งความรับผิดชอบแก่บุคลากร จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตาราง กล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวัง ($X = 3.58$) ในบทบาทด้านการออกแบบและพัฒนามากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา คาดหวัง ($X = 3.51$)

5) ด้านการบริหาร ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา และครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในด้านการบริหาร จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวัง ($X = 4.06$) ในบทบาทด้านการบริหารมากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาคาดหวัง ($X = 3.90$)

6) ด้านการวิจัย ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา และครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในด้านการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาคาดหวังอยู่ 3 บทบาทคือ การทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการสอน การเผยแพร่ผลงานวิจัยด้านสื่อการเรียนการสอนแก่ครู และการทำวิจัยเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวัง ($X = 3.42$) ในบทบาทด้านการวิจัยมากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา คาดหวัง ($X = 3.41$)

4.3 การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา กับครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง จำแนกรายข้อด้วยการทดสอบค่าที (t -test) ผลสรุปดังนี้

1) ด้านบริการและให้คำปรึกษา ไม่พบความแตกต่างระหว่าง

รับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา กับครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงด้านการบริการและให้คำปรึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 1 บทบาท คือ การบริการถ่ายภาพ กล่าวได้ว่าครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงในการบริการถ่ายภาพ ($X = 2.98$) มากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ ($X = 2.64$) จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา รับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงในด้านการบริการและให้คำปรึกษา ($X = 2.28$) มากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ ($X = 2.19$)

2) ด้านการผลิต ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา กับครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงในด้านการผลิต เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 2 บทบาท คือ การผลิตสไลด์ และผลิตเทปวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา กล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงในการผลิตสไลด์ ($X = 2.11$) และผลิตเทปวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา ($X = 2.09$) มากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ ($X = 1.67$ และ 1.69 ตามลำดับ) จากค่าเฉลี่ยของน้ำหนักการรับรู้ในตาราง กล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา รับรู้ปฏิบัติจริงในด้านการผลิต ($X = 2.04$) มากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ ($X = 1.82$)

3) ด้านการเลือกและการใช้ ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา กับครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงในด้านการเลือกและการใช้ จาก

ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักการรับรู้ในตารางกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าตนเองได้ปฏิบัติจริงในด้านการเลือกและการใช้ ($X = 2.32$) มากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ ($X = 2.25$)

4) ด้านการออกแบบและพัฒนา ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา กับครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงด้านการออกแบบและพัฒนา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 1 บทบาท คือ การกำหนดเกณฑ์ประเมินผลสื่อการเรียนการสอน/ เกณฑ์ประเมินผลโครงการฝึกอบรม กล่าวได้ว่าครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงในการกำหนดเกณฑ์ประเมินผลสื่อการเรียนการสอน/ เกณฑ์ประเมินผลโครงการฝึกอบรม ($X = 2.22$) มากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ ($X = 1.91$) จากค่าน้ำหนักการรับรู้ในตารางกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงในด้านการออกแบบและพัฒนา ($X = 2.20$) มากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ ($X = 1.97$)

5) การบริหาร ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา กับครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงในด้านการบริหาร จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าตนเองได้ปฏิบัติจริงในด้านการบริหาร ($X = 2.38$) มากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ ($X = 2.33$)

6) ด้านการวิจัย ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา กับครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงในด้านการวิจัย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 อยู่ 1 บทบาท คือ บทบาทในการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการฝึกอบรม กล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงในการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบ และวิธีการฝึกอบรม ($X = 1.85$) มากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ ($X = 1.52$) จากค่าเฉลี่ยน้ำหนักการรับรู้ในตารางกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงในด้านการวิจัย ($X = 1.95$) มากกว่าครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษารับรู้ ($X = 1.72$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อมูลที่ได้ ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1. การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่เป็นจริงของครูโสตทัศนศึกษา ตามการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา และครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา ด้านการบริการและให้คำปรึกษา การผลิต การเลือกและการใช้ การออกแบบและพัฒนา การบริหาร และการวิจัย

ด้านการบริการและให้คำปรึกษา พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าการปฏิบัติจริงในด้านการบริการและให้การปรึกษา แตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่าครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังในด้านการบริการและให้คำปรึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของ มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร (2534) ที่พบว่า ผู้ผลิตสื่อการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร มีความต้องการในการให้บริการสื่อการสอนในระดับมากทุกรายการ สอดคล้องกับคำกล่าวของ อีริคสัน (Erickson อ้างถึงใน ชลอ มงคลการุณย์, 2530) ที่ว่า ในการบริการสื่อการสอนที่ดี ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจะต้องจัดหาและอำนวยความสะดวกใน

การใช้สื่อการเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน ดังนั้นการที่ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังในบทบาทด้านการบริการและให้คำปรึกษาในระดับมาก เนื่องจากมีความต้องการให้ครูผู้สอนได้รับความสะดวกในการใช้สื่อและนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น แต่ในการปฏิบัติจริงครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าคุณเองได้ปฏิบัติจริงในด้านการบริการและให้คำปรึกษาอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากข้อจำกัดในด้านเวลา ซึ่งจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่สอนสัปดาห์ละ 17-20 ชั่วโมง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะครุศาสตร์ (2530) ที่พบว่า ครูโสตทัศนศึกษามีชั่วโมงสอนเท่า ๆ กับครูผู้สอนนอกจากทำหน้าที่สอนแล้วครูโสตทัศนศึกษาจะต้องผลิตสื่อและเตรียมการสอนของตนเอง รวมทั้งภาระหน้าที่อื่น ๆ อีกมาก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามที่คาดหวัง

ด้านการผลิต พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่ม รับรู้ว่าการปฏิบัติจริงในด้านการผลิตแตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมากมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังในด้านการผลิตอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการผลิตเทปวีดิทัศน์ รองลงมาคือการผลิตสไลด์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับผลการวิจัยของสมหญิง เจริญจิตรกรรม (2531) ที่พบว่า ครูโสตทัศนศึกษา มีความต้องการเครื่องเล่นวีดิทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือคู่มือการผลิตและการใช้สื่อการสอนประเภทสไลด์ ส่วนครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีความคาดหวังมากที่สุดในการจัดทำรายการกระจายเสียงภายในโรงเรียน แต่ในการปฏิบัติจริงครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงด้านการผลิตในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้สอดคล้องกันว่า ได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการผลิตสื่อการสอนประเภทวัสดุกราฟิก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มิ่งขวัญ กิตติวรรณกร (2534) ที่พบว่า ผู้ผลิตสื่อการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการผลิตบัตรคำ บัตรภาพ

รูปภาพ แผนภูมิ ซึ่งเป็นสื่อการสอนประเภทกราฟิกมากกว่าสื่อการสอนประเภทวัสดุโสตทัศน
ที่ใช้ประกอบเครื่องฉายเครื่องเสียง อาจเป็นเพราะสื่อประเภทกราฟิกเป็นสื่อที่ผลิตได้ง่าย
ใช้สะดวก มากกว่าสื่อการสอนประเภทวัสดุโสตทัศน ซึ่งต้องอาศัยทักษะของผู้ผลิต เครื่องมือ
และอุปกรณ์ ตลอดจนงบประมาณในการผลิตสูง

ด้านการเลือกและการใช้ พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าการ
ปฏิบัติจริงในด้านการเลือกและการใช้แตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคาด
หวังในด้านการเลือกและการใช้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลาภรณ์
ทองเจริญ (2531) ที่พบว่า นักเทคโนโลยีและผู้บริหารทั้งในและนอกสถาบันการศึกษารับรู้
เกี่ยวกับบทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษา ด้านการเลือกและการใช้ว่ามีความจำเป็นใน
ระดับมาก แต่ในการปฏิบัติจริงครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าคุณเองได้ปฏิบัติจริงด้าน
การเลือกและการใช้อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสอง
กลุ่มรับรู้สอดคล้องกันว่า ได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในการตรวจสอบคุณภาพของสื่อการสอนให้
พร้อมที่จะนำไปใช้

ด้านการออกแบบและพัฒนา พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าการ
ปฏิบัติจริงในด้านการออกแบบและพัฒนาแตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมี
นัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคาด
หวังในด้านการออกแบบและพัฒนาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ เปรื่อง กุมุท ในเอกสาร
ประกอบการสัมมนาเรื่อง บทบาทของนักเทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะผู้บริหาร (2527) ที่ว่า
นักเทคโนโลยีการศึกษาจะต้องรู้จักประยุกต์หรือคิดวิธีการที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาได้ผลดี
ซึ่งก็หมายถึงการออกแบบระบบการเรียนการสอนนั่นเอง แต่ในการปฏิบัติจริงครูโสตทัศนศึกษา
ทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าคุณเองได้ปฏิบัติจริงในด้านการเลือกและการใช้อยู่ในระดับน้อย

ด้านการบริหาร พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าการปฏิบัติจริงในด้านการบริหาร แตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังในด้านการบริหารอยู่ในระดับมาก แต่ในการปฏิบัติจริง ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าตนเองได้ปฏิบัติจริงด้านการบริหารในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังมากที่สุดในการประสานงานกับผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อวางแผนการจัดซื้อสื่อการสอนและรับรู้ว่าได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดในกิจกรรมเดียวกันแสดงว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มเห็นความสำคัญในงานระดับการวางแผน การกำหนดโครงการต่าง ๆ และงานอื่น ๆ เพราะงานดังกล่าวเป็นงานที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ เป็รื่อง กุมท (2525) ในเอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องบทบาทและหน้าที่ของนักเทคโนโลยีการศึกษาในทัศนะของผู้บริหารว่า นักเทคโนโลยีการศึกษาควรหรือต้องเป็นหนึ่งในตำแหน่งบริหารด้วย เพราะนักเทคโนโลยีการศึกษาคือนักจัดระบบระดับสูง มีการศึกษาดีทั้งในแง่ของการศึกษา เทคโนโลยีการศึกษาเทคนิควิธีและในแง่ของการวิจัยเพื่อเป็นหลักให้แก่การทำงาน

ด้านการวิจัย พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าการปฏิบัติจริงในด้านการบริหาร แตกต่างจากความคาดหวังที่ตนเองคาดหวังไว้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยกล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคาดหวังในด้านการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในการปฏิบัติจริงครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าตนเองได้ปฏิบัติจริงด้านการวิจัยในระดับน้อย ซึ่งมีความใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ สุวรรณ โชติสุกานต์ (2522) ที่พบว่า ครูโสตทัศนศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ไม่เคยทำการวิจัยค้นหาความต้องการด้านสื่อการสอนของครูผู้สอน ตลอดจนการเขียนบทความและตำราทางโสตทัศนศึกษา

2. การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาศาษาโสตทัศนศึกษา กับครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาศาษาโสตทัศนศึกษาเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในด้านการบริการและให้คำปรึกษา การผลิต การเลือกและการใช้ การออกแบบและพัฒนา การบริหาร และการวิจัย

จากผลการวิจัยปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างการรับรู้ของครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังในทุกบทบาท กล่าวคือ ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้ที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูโสตทัศนศึกษา อยู่ในระดับมาก รวม 5 บทบาท คือ ด้านการบริการและให้คำปรึกษา การผลิต การเลือกและการใช้ การออกแบบและพัฒนา และการบริหาร การที่ผลวิจัยเป็นดังนี้สะท้อนให้เห็นว่า ครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความมุ่งหวังที่จะปฏิบัติบทบาทของตนให้สมบูรณ์ เนื่องจากในการจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีการใช้วัสดุอุปกรณ์ประกอบ ดังนั้น การให้บริการรวมทั้งให้คำปรึกษาในเรื่องสื่อแก่ครู อาจารย์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการใช้สื่อที่เหมาะสมและถูกต้องและมีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ชลภรณ์ทองเจริญ, 2631) ในทัศนะของผู้บริหาร (วิจิตร วิจิตรสงวน, 2525) มีความคาดหวังว่า ครูโสตทัศนศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการผลิตสื่อ การใช้สื่อทั้งที่เป็นอุปกรณ์ หรือวัสดุเป็นผู้นำในการผลิต การนำไปใช้ นอกจากนี้นักเทคโนโลยีการศึกษา ต้องทำมากกว่าหาแหล่งสื่อ ผลิตสื่อ ดัดแปลงสื่อ นั่นคือ ต้องมีบทบาทในการช่วยครูให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสอน นักเทคโนโลยีการศึกษาจะต้องเป็นนักออกแบบโดยทำงานร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาหรืออาจารย์ เพื่อทำให้ลักษณะวิชาหรือหลักสูตรมีคุณภาพและจะต้องมีความรู้ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรู้ที่จะเลือกสื่อที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของผู้สอน อีกทั้งต้องทำการประเมินผลด้วย (Ely, 1979) ส่วนงานด้านการวิจัยครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มมีการรับรู้ที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทในการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครูโสตทัศนศึกษาทั้งสองกลุ่มพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 90.15 ซึ่งตามหลักสูตรการศึกษาในระดับปริญญาตรีไม่เน้นให้ความรู้ความสามารถในด้าน

จริงสูงกว่า ครูโสตทัศนศึกษากลุ่มที่สอง ในการบริการถ่ายภาพ การผลิตสไลด์ประกอบการเรียนการสอน การผลิตเทปวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินผลสื่อการเรียนการสอน/ เกณฑ์ประเมินผลการฝึกอบรม การวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการฝึกอบรม กล่าวได้ว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา มีค่าเฉลี่ยการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทที่ตนเองได้ปฏิบัติจริงสูงกว่า ครูโสตทัศนศึกษาที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาสาขาโสตทัศนศึกษา รับรู้การปฏิบัติจริงของตนเองในทุกบทบาท แสดงว่า ความรู้ ความสามารถเฉพาะสาขา เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โสตทัศนศึกษาตามที่ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2529) กล่าวสรุปว่า งานทางเทคโนโลยีการศึกษาจึงย่อมต้องการบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะด้านมาปฏิบัติดำเนินงาน จัดรูปแบบองค์การ (Organization) และการใช้ (Utilization) แหล่งการเรียนรู้มาเป็นนักจัดระบบการสอน มาเป็นผู้ออกแบบการเรียนการสอน เพื่อมาทำหน้าที่จัดระบบการสอนให้เกิดผลดีตามความสามารถและความถนัดของผู้เรียน เพื่อเกื้อหนุนให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยความสะดวกและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. สำหรับครูโสตทัศนศึกษา ควรจะได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่และขอบข่ายของงานโสตทัศนศึกษาให้เข้าใจอย่างชัดเจน เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สำหรับผู้บริหาร ควรรับฟังและติดตามการปฏิบัติงานของครูโสตทัศนศึกษา เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาที่ทำให้ครูโสตทัศนศึกษาไม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทที่ควรจะเป็น เพื่อหาแนวทางแก้ไขและสนับสนุนได้อย่างตรงจุด
3. สำหรับสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ควรดำเนินการให้มีตำแหน่งครูโสตทัศนศึกษาทุกโรงเรียน และเลือกสรรบุคคลที่มีความชำนาญเฉพาะสาขา เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนองนโยบายด้านการศึกษาของคณะผู้บริหารกรุงเทพมหานคร (กรุงเทพมหานคร 2533) ที่ให้มีการบริการโสตทัศนูปกรณ์มากขึ้น และจัดตั้งศูนย์

บริการสื่อการสอนในโรงเรียน และสอดคล้องกับแผนการศึกษาและวัฒนธรรม ด้านการกำหนด
มาตรการสรรหาครูที่มีความชำนาญเฉพาะสาขา (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2536)

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ของนักเทคโนโลยี
การศึกษาแต่ละด้าน เพื่อจะได้ข้อมูลในการปรับปรุงแก้ปัญหที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริง
2. ควรจะได้ศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางในการดำเนินงาน
งาน ใส่ดทัศนศึกษา